Прецъл ачестїї Фоі дін прічнъ къ Фóіа пентръ мінте ініма шї літератъръ єсте пе ън жъмътате де ан къ поща

2 ф. 24кр., фъръ пощъ 2ф. 8 кр. арґ. Пентръ анґліїнцърї се плътеск пънъ ла 6 ръндърї 8 кр. де ачї ансъс 1 кр. арґінт де ън рънд.

№. 17.

1640.

(CU PREA'NALTA VOIE.)

GAZETA DE TRANSILVANIA.

Brashov, 21. Aprilie.

Трансілванія.

Брашов. Сербъторіле пацілор ле петрікърем маї мълт ан Западъ шї плоаіе, абіа а трека зі се андрептаръ чебашї нъорії, ан кът пътърем фі фацъ ла петрекъніїле челе веселе але жънілор ромънї, каре пе кът сънт де бекї, пе атъта шї де сімпле; дар поате магнетъл кърїозітъцїї аре чева атрацере катръ а лор сімплітате; кънї меркърea чea лъмінатъ фаче о сербъторе де обще пентръ тоате націіле шї реліґііле Брашовълуї; сът де оамені де тоатъ пласа, се адънъ съ базъ кът трек тінерії кълърї пе'н наінтea порцілор четъцїї, сът команда бътафълуї лор, анармацї къ пістоале шї къ площї, шї петрекъцї де вр'о кътева гласърї де мъзікъ, каре де мълцімea нородълуї прівіторїв маї нъ се аъд. Ан ачеста кіп лшї фак єї весіліа де плін ан тоатъ съптъмъна чea лъмінатъ ан деосібіте локърї, кът: лънї ан о грădінъ, марц антръ'н деал ла кръче, меркърї се погодъ дела петріле лъї соломон (ън мът), ан кіпъл маї със арътат, къ бразї кълърї, шї се ашеазъ нъ де парте де четате, жоі шї дъмінкъ ан аша нъмітъл гроабър. Декънд, шї прін чіне с'аў анчепът ачесте петрекънії, шї че історісіре аў, де бом лъса фабъла ла о парте, німе нъ не ціе спъне.

Клъж, 21 апріліе. Аніверсара зілеї де нашере а Маіестъцїї Сале Ампъратълуї нострв ФВРДІНАНД с'аў сербат ан Капіталъ къ о бъкъріе шї ампъртъшіре де обще. Анчепътъл с'аў фъкът шї аічї къ ън бу[illegible] сънъчіт, дат ан 20 апр. де Вкс. Са Гъвернерълъ църїї, ан каре с'аў афлат де фацъ нобіліmea боіерească шї корпъл офіцерілор, прекъм шї тоцї офічіалацїї че се афлъ аічї. Iар адóазі, че с'аў івіт антре бъбъітърї де трекърї шї гласърї де мъзікъ, с'аў адънат чеї маї де фрънте дін тоате статърїле ла Вкс. са граф: Адам Редеї к. тезаврарів къ каре де'нпрежнъ ш'аў дат пофтіріле ан мъна Вкс. Сале Гъвернерълуї граф де Корніш, де аколо аў порніт къ тоцїї ла бісеріка католічілор, ънде с'аў адъс жерфъ Пърінтелуї череск, пентръ ферічіта шї анделънга віацъ а преаґндъратълуї Монарх, секъндатъ де обічнъїтеле салве мілітърещї. Челелалте реліґіі анкъ аў жертфіт ан времea ачеаста ;пріноасе де мълцъміре луї Дъмнезеў. Дънъ съвършіреа слъжбеї дъмнезеещї аў прііміт Вкс. Са Гъвернеръл пофтіріле дін партea статълуї мілітарів, адъсе де Д. оберст шї інтер: брігадір де Съттер дела рег: д. е. Ватлет. Да аміазї с'аў прънзіт лавкс. Са Гъвернеръл, ънде н'аў ліпсіт тоастърїле пентръ сънътатea Ампъратълуї. — Маї ан кіпъл ачеста с'аў пресънт акъм поменіта зі шї ан Бълград, ънде тънърїле де пе бащіле четъцїї, адъчea аміnte лъкъіторілор де прін преґіър къ кът лъдъ шї мълцъмітъ сънт даторї луї Дъмнезеў пентръ ън аша мілостів Монарх; аічї с. літърґіе пентръ сънътате ачестъіа оаў съвършіт Вкс. Са єпіскопъл Ніколае Кобач де Тъшнад, iар бісітеле тътърор статърілор ан нъмеле М. С. леаў прііміт к. к. ґенерал шї командант ал четъцїї Д. Філіп Вдлер де Данг кабалер. Впіскопъл аў дат маса пентръ 69 одспеці, ла каре с'аў стрігат Ампъратълуї ън вібат антрзіт шї петрекът де 18 тънърї. Сеара аў ърмат бал шї ілъмінаціе.

bjbv

Молдова.

Деквмва є дрепт, квмкъ ферічіреа вніі Стат атърнъ дела квлтвра попорвлві; дела анфлорірea шкоалелор ші дела окротірea оамінілор кв есперінцъ ші кв прокопсіре; атвнчі Молдова, двпъ квм не асігвреазъ вн кореспондент, двпъ антепріндеріле, че фаче ан тоате рамвріле цііінцелор ші а артелор фрвмоасе, сънт скътъ ші павъза Мъріі Сале, а прінцвлві Домніторіі Міхаі Стврза, аре съ ажепте челе маі амбікърътоаре нъдежді пентр о ферічіре ші бвнъстare a патріоцілор съі молдовені. Школіле, каре сънт хотърâте ан регламентъл орга: с'аі маі амміліцît кв вна ноаъ дін Бакъі, ші іаръші доаъ дін Неатра ші Фолтічені. Iар цііінцеле челе анноате аннаінтезъ дін ан ан ан; лънгъ філософіе, математікъ ші фізікъ се анвацъ акум ші дрептврile (jura), ка вніі дінтре анвъцъчеі с'аі хотърâт a аскълта інжінеріа ші архітектвра. О парте дін фвндвл школастік се ва антребвінца пентр кумпъраrea інструментелор де фізікъ, кеміе, астрономіе ші інжінеріе. 7 школарі двпъ ампліnirea кврсвлві школастік ан патріе, се афлъ акум кв кіелтвіала Статвлві тріміші ла вніверсітъцї стрâіне, пентр о маі маре анделетнічire ан теолоціе, дрептврі, астрономіе ш. ч. л.. Нумървл школарілор ан прінціпатвл Молдовеі съе ла 2887, антре карії нв се сокотеск чеі дела школі сътецї. Нв пвцін мерітеазъ a фі лвадатъ ші ангріжirea пентр крещerea фіічелор, дін каре ан тот анвл алег патр маі ансумнате, ші ле тріміт ла інститът пентр о десъвършire ан факвл съв, каре апоі съ поате фі анвъцъторе прін орашеле прінціпатвлві. Липса фабрічілор патріотіче, каре ан мълте рамврі a манвфактврілор ар пътea да маі есфтін патріоцілор челе требвінчоасе, аі андемнат пе есфорie a ашерне М. С. вн проіект пентр анфіінцarea вneї школі, ан каре съсе поатъ амвъца феліврімі де мешешвгврі; ка прін ачеаста съсе формезе о класъ ноаъ де індвстріе, спре фаворвл атът a статвлві морал, кът ші a фінанцеі царії. — Пе лънгъ тоате спесele (кіелтвеліле), че с'аі фъкът кв рădікarea вnор школі, кв кумпъrarea інструментелор маі със ансумнате, ші a алтор карці требвінчоасе, іаі маі рămас фвндвлві школастік ла анкіerea сокотелілор де песте ан, вн капітал де 387,486, леі.

Їталіа.

Гіргенті (вн ораш комерчіал ан Січіліа) аі фъкът пънъ ан бреміле челе маі ноаъ о негвцеторіе фоарте віе кв пвчоаса, мії де лъкъторі се кvпріndea кв продвктвл ачеста; ан анії ачещі дін вrмъ с'аі грънъдіт атъта кътъціме де пвчоаъ ан маі със нумітвл ораш, ан кът аі требвіт съсе факъ о скъdere ансумнатъ ан прецвл пвчоаселі, кв неспвсъ пагвбъ a фабріканцілор. Маінаінте се скотea пънъ ан 820,000 кънтарі пе ан, кънд маі тързіі вънд кв нв се трече, аі анчепът a скоате нумаі 600,000 кънтарі, ачесте аі фъкът пе пропріетарії фабрічілор съ'шї вінъ фабрічиле, маі вртос ла стрâіні, карії се лига a сколте кв кіелтвіала лор пвчоаъ, маі мълт пе різіко. Дечі січіліенії аі анчепът a да жалбе ла краіва лор, ка съ пве чіва андрептарігрі ла кале, ші съ нв се пеаръ де тот рамвл ачеста ал індвстрієі, де атъца анї фолосіт кв добѫндъ; краіва аі алес a фі чел маі вън міжлок, съ факъ дін пвчоаъ вн монопол; дар'ла ачеаста с'аі ампротівіт Англітера, двпъ кум се беде дін порънка че аі дат репрезентантвлві съі, ка съ пофтеаскъ пе окърмвіре a цереле монополвл кв пвчоаса, орі де нв ва воі, съ ціе, кв тоате легътврile діпломатіче антре дънші аі анчетат. Анцііінцеріле челе маі ноаъ дін Твлон дін 10 апріліе вестеск, кумкъ dі. ферінцеле антре Англітера ші Неапол, ан прічіна монополвлві се тот маі депарътъ де ампъчвіре. Солвл енглезеск аі декларат, кумкъ ан антъмпларea, че нв ар воі съ щеаргъ монополвл, маріна брітанікъ аре порънкъ a антребвінца пвтere. Тоцї негвцторії Італіені аі скріс кореспонденцілор съі, съ нв анкарче марфъ пе корабії кв флагъ (стеаг) італіанъ. Краіва Неаполвлві се гътеще пентр тоатъ антъмпларea кв міжлоаче де апърare; пънъ акума аі тріміс 11,000 бърбаці ші мвніції пентр ресбоіз ла Січіліа. Ла 5 апріліе с'аі фрънт тоатъ легътвра антре ачесте доаъ стъпънірі. Д. Темпле солвл естра-ординарів енглезеск аі антрервпт тоатъ тревва кв окърмвіреа неаполітанъ. Консвлвл енглізеск аі слобозіт антре съдіції Англітерії, че се афлъ ан Неапол вrмătorіва чіркврарів. „Ві сънт пофтіт де катръ Д. Темпле солвл естраординарів ал Брітаніі, a анцііінца пе тоці съдіції ноştрі, кумкъ с'аі івіт нескарі ампрецівърарі, каре сілеск пе маріна енглезească a'шї іскънді асвпра корабіілор кв флага Січіліі ансумнате.

Шпаніа.

Монітервл дін 10 апріліе, квпрінде вrмătorea депъші телеграфікъ дін Баіона: „Съвпрефектвл дела Баіона катръ Д. міністрвл челор дін лъонтр. Ла 6 ші 7-лea баталіон a інсвргенцілор дін Арагоніа аі съферіт о нъвалъ ан 5 але a-

biby

чеціі, де кътръ обрєствл Зврєано ла Пі-тарк. 419 офіцірї ші де рънд с'аў прънс".

Франца.

Тълон 10 апріліе. Дін о анціінцаре телєграфікъ цім, къ прінцій (де Орлеан ші прінцъл де Омал) аў плекат ла Алгір ан 10 апр. ла 3 чеасърї дъпъ амїазї.

Цєнєралъл Бїъгод нъкреде, къ єспедіція че о фак францезїї астъзї ан Африка асъпра лъї Абд-Ел-Кадір ва авea врън рєзултат хотъръторїў. Ел зіче; къ пе арабї нічї кў трівмфърї ан кампъл баталіеї, нічї кў єспъгнъції де четъцї, ай бор пътea адъче ла сфрънере; чі требуіе апъкаці де інтересъл економіі ші а агрікълтърії (лъкрърії пъмънтълъї), адікъ: холделе лор требуіе апрінсе ші търмеле лъате — о сістемъ, каре акум нъмітъл цєнєрал дєда-1836 анкоаче о тот рекомандъ. Ноі скоатем дін къмпъл лъї ърматоарєле; „Аў ме тем фоарте зіче єл, къ єспедіція тріміс нў ва авea алт капєт де кът каре лам превъзът єў ла 1837. Анвінцерea нў ва ліпсі, деспре ачea нічї мъ андоіеск. Трупеле ноастре сънт єроіче ші нъмъроасе; єле стаў сфнт команда фнві кърбат кў єнєрціе ші вестіт; єле бор бате пе връшмашъл, фнде'л бор анткънпіна. Дар' маї анфіорътоаре педече ашєаптъ пе солдаціі ноштрії, ла каре жърналістії нў багъ де сеамъ; арміца соарелъї, апа чea прeараръ де асе пъте бея; требуінца анткеагъ де челе пентрў хранъ, ші ізвъшї немънгіоаса ліпсъ де а пъне пе чеї морці ші ръніці пе боі ші кълміле анткро кълдърї де 40 градърї. Солдаціі ноштрі ле бор сфірі тоате ачeсте ка ніще єроі, дар оаре сънт пътеріле фізічe а тътърор токма аша де марї ка челе моралe? Нў є андоіалъ къ бор кънпрінде Медіаx; Міліана ші Шершелъ. Дар оаре пънесева прін ачeастъ кънпріндере бр'о сігърісіре ан Метіджа. Вў дін партe'мї нў кред. Сънгър ан міжлок єсте де а сфбжга пе арабї, ші ачeла є а стъпънї холделе лор, прін ачееа, къ съ ва амплъці пъмънтъл ан зоне, анъ аша ка єї съ нў кобършаскъ нъмъръл інфантеріеї ноастре. Ан чентръл фіецекърії зоне съ'шї ашeзе квартіріле сале атъта фечорї, кът съ фіе ан старе а бате ші пе чea маї маре адънаре де арабї, ші ачeаста съ о факъ пеcте тоатъ цара, кът ле ва фі кў пътінцъ, ка аша антрў адевър съ поатъ зіче арабілор, боі нў ва пътеа маі паце търмеле, нічї сънчера холделе, фърă слобозенія ноастрă. Де сар антребуінца пеcте тот сістема ачeаста, атънчї арабії, карії нў ар пътеа трăі ан десерт (пъстрїў) антр'о жъмътате де ан ар бенї де ар капітъла (анкеіа паче), пъінд армеле жос, нъмаї ва съ ръмаіе ан стъпънірea пъмънтълъї лор. Дар амї ва зіче чінева, домніі тале ацї требуіе спре амплінірea ачeстъї план 90,000 де бърбаці, ачeea є прeамълт, дъмнeата анфрічї цара - - - Вў вріў маї бінe съ о анфрік, де кът съ о аншълъ: дестъл с'аў аншълат пънъ акум, ар требуі аї спъне одатъ ші адевърул. Де се ва пърea църії вна ка ачeаста прea скумпъ, атънчї єа нў о ва фаче, ші ачeea є пе де мії де орї маї бінe, де кът афаче єспедіціе кў пъціне кіелтуелі, дар' фърă вре вн рєзултат. Маї кў марї спесії чeва де кът ачeea, че ам фъкът ноі де 10 анї ан коаче ан Алгір, нў'мї пот анкіпві, ші мъ темў фоарте, къ бом анчепe іаръшї вн рънд ноў де опереції токма аша де сечї, дар' маї сумтуоасе".

Ын жърнал франсезеск вестеще: кумкъ цєнєралії лъї Дон Карлос пърінтеле Валіо ші Вълдєз, карії петрeчea ан Паріс де бр'о кътъва врeме, єрі фъсърă пріншї де кътръ поліцаў ші, дъпъ кум спъне „Єхо де норд" пъшї ла попреалъ антр'о четъцуе.

Паріс 9. апріліе. Тоатe грeутъцілe, че се пънea стабілъ ла ансъпрarea дъчії де Немур кў прінцеса Вікторіа де саксен-кобърг, с'аў церс. Кънъніа се ва сфвърші ан сяптямъна чea лъмінатъ, фърă згомот ан с. Клъд. Церімоніїле се бор іспрăві фърă врео помпъ, ші афарă де ріга Леополд ші де татъл міреселї, нў се ва пофті нічї вн оаспът аша ансъмнат. Тоатъ антокмірea касеї тінерілор се кроіеще пе вн модў фоарте сімплў.

Брітанія маре.

Лондон 10 апріліе. Сесіїле амжндърора каселор, че с'аў цінът ан сяптямъна ачeаста асъпра антребърії: де єсті кў кале, ка Вінглітера сă поарте ръсбоїў кў Кіна дін прічіна опіълъї, авea сă хотъраскă єксістінца аў кăдерea міністерїълъї енглезеск. Рєсбоїл кў Кіна нў єсте де обще доріт: мълцї ал цін а фі недрепт, чеї маї мълцї де нетрeбуінчос. В о пърере де обще, кумкъ комісарїл енглезеск, че се афлъ ла Кантон ан Кіна, ар фі требуіт сă аібъ ампътерніціре ші міжлоаче де кътръ стъпънірe, пентрў діа ампедека нелецїзітеле антрепріндерї але негуцъторілор кў опіум антрў аскуне ші фърă бамъ, прін каре фаптъ ш'ар фі кăпітат о базъ дін партea кінезілор. Ан тот кіпул є немълцумірe, къ біне лъкръ ла рєсбоїў, ла каре є пъцін де а кăпіга, кънд тотдуші єл костісеще мълт, ші каре є амприънат негрешіт кў анпедекарea комерцълъї. Пе лънгă тоатe ачeстea ан Сесіа чea маї дін ърмă, дін 9 апр: каре цінъ пънъ ла 5 чеасърї дімінеаца, аў анвінс міністерїл кў 271 ампро-

biby

тіва а 261. аша дар' кѫ 10 гласѫрі, прін каре аѫ рѫмас іарѫшї ан фіінцѫ. Дінтре тоцї аѫ борбіт маї кѫ енерџіе лорд Палмерстон, а кърѫї кѫвънтаре аѫ цінѫт маї мѫлт де кът доѫ чеасѫрі. Ан тоатѫ борбірea са се сілеще а добеді кѫмкѫ ел аѫ дат кѫпітанѫлѫї Вліот асфелїѫ де інструкцій, каре ацінта нѫ нѫмаї пентрѫ де а нѫ стріка релацііле челе прієтінещї кѫ Кіна; чі прісте тот де ар фі кѫ пѫтінцѫ, а маї лѫці требіле негѫцătoрещї кѫ ea; прекѫм ші кѫ іар фі дат поменітѫлѫї кѫпітан тоатѫ пѫтереа де а жѫдека пе сѫдіції енглезї, карії сѫ афлѫ пе аколо. Дар маї алес аѫ цінѫт ораторѫл десбіновѫці нетрімітерea ампѫтернічірій ші а кѫвінчоаселор інструкції комісерїѫлѫї дін Кантон, дін партea міністерїѫлѫї, кѫ ачea: кѫ пѫнѫ ан кліпіта че аѫ венїт комісерїѫл Лін ла Кантон ера пърерea ан Лондон, кѫмкѫ країѫл дела Кіна ва фаче негоцѫл кѫ опіѫм сѫ фіе лецїѫіт.

Сербіа.

Дела хотареле Тѫркії. 1. апріліе. Тоатe требіле аѫ кѫпѫтат ан цара ачеаста о базѫ маї бѫнѫ де кънд аѫ апѫкат кърма статѫлѫї тінерѫл прінц Міхаіл. Фелїѫрімї де хъртії мілостівe, че с'аѫ дат дѫпѫ а лѫї анскѫѫнаре, аѫ пѫс лѫкрѫл ла кале, маї алес амнестіа, каре прінцѫл Міхаіл анаінте де порнірea са ла Константінапол, аѫ рънданїт сѫсе деа тѫтърор ачелора, карії аѫ фост аместекацї ан зарвеле політіче, че дорea о реформѫ ан тронѫл сърбеск. Іоан Обреновічї, фрателе чел маї тінер а прінцѫлѫї Мілош, каре аѫ фост прічіна де кѫпѫтеніе а сърпърії, лѫї Мілош, де'н превнѫ кѫ тоцї пърташії сăї, есте ертат деплін пентрѫ тоатe. О мѫлціме де ордърї трімісе де кътрѫ Поартѫ, ші ампърціте ла маї мѫлцї, анкѫ аѫ ажѫтат мѫлт а фаче прієтенї ші а ампрăціа мѫлцѫмірe. Міністрії, сфетнічії прінцѫлѫї, сенаторії, митрополітѫл, ѫн єпіскоп ші алцї мѫлцї офіціолацї, каре пѫнѫ акѫма анкѫ нѫ авea ордѫл тѫрческ, фѫсерѫ кѫ ачелe чінстіцї.

Рѫсіа.

Дела граніца Полоніі. 7 апріліе. М. Прінц мощеніторїѫ, ал Рѫсіеі, че се афла ан 11 апріліе ан Варшаѫ, ѫнде аѫ петрекѫт 3 зіле, трекънд прін Варшаѫ аѫ арътат о пѫртаре фоарте оменоасѫ, ан кът пе тоцї, карії антрѫ'н кіп с'аѫ антр'алтѫ аѫ авѫт норочіре ашї петрече кѫ дънсѫл 'шї іаѫ кăлїгат ан парте'шї. — Чітăцѫіа Ноѫ-Георгіевск, че се кїема маї наінте Модлін, антрѫ атъта с'аѫ антърїт, ан кът астăзї се поате нѫмăра антре челе маї тарї але Вѫропіі. — Ре'нтрѫпарea бісерічеї ѫніте дін Рѫсіа кѫ бісеріка де лъцea чea вікі, се фаче астăзї фăрă бріѫн згомот, ші ан пріпѫ себа пѫтea сокоті де іспрăвітѫ. — Дрѫмѫл де фер дела Краковѫ спореще кѫ ѫн сѫкчес фоарте амекѫкрăторїѫ.

Грецїа.

Атіна 20. мартіе. Тінерѫл прінц де Оранїа, каре аѫ антрат жнкѫ ла 12 мар: кѫ фрегата са ан Піреѫ, черчетеазъ маї ан тоатe зілеле Атіна, ші аѫ ші прънзіт де бр'о кăтева орї ла Кѫрте. Дѫмінекѫ с'аѫ дат ан чінстea лѫї о масѫ маре де 60 ші маї біне де персоане, ла каре аѫ фост пофтіцї міністрії ші консіліерії статѫлѫї. Кѫ ачеста прінц аѫ сосіт ші Д. Зографос ла Піреѫ ан карантінѫ. Кѫрієрѫл грецеск анџіїнцеазъ, кѫ ел (Зографос) ар фі анкеіат трактатѫл ачел де мѫлт доріт де негѫцетоpіе кѫ Поарта, пе темеїѫл, кѫ каре аѫ анкеіат ші Енглітіра кѫ Австріа. — Фоіле борбеск ші дерпре о деосебіре а пърерілор антре діpекторїѫл фінанцеї ші џенерал-інтендентѫл Е. а чест' дін ѫрмѫ аѫ декларат анаінте де ачеста кѫ бр'о шасе сăптъмънї антро скріере а са, кѫ старea фінанцієї грецїеї ар фі фоарте фаворісітоаре, іар діректорїѫл дін протівѫ. Де бѫнѫ сеамѫ антендентѫлѫї аї есте ачеастѫ старе маї біне кѫноскѫтѫ, чел дінтăї зіче кѫ ар фі маї мѫлт, чест дін ѫрмѫ маї пѫцін, ачела спріжініт де солѫл францозеск, іар' ачеста де чел енглезеск; каре дарѫ аре дрепт? Ан църіле ѫнде се алег асфелїѫ де бърбацї прін гласѫл попорѫлѫї, нѫ с'аѫ аѫзіт нічї одатѫ о аша контразічере некѫпрінсѫ. — Ан зілеле ачесте се ашеаптѫ ші сосіреа архідѫчії Фрідеріх де Австріа.

Прецѫл бѫкатѫлор ан Брашов.

(ла 1. Маіѫ к. н. (Ан сані де валѫтѫ.)

О галатѫ де Ардіал.			Рф.	Кр.
Чел маї фрѫмос			13	—
„ де міжлок	грѫѫ	. . . .	10	48
„ де жос		. . . .	9	36
Сăкăрeц			9	45
Сăкара			7	42
Орзѫл			5	36
Овзеѫ			3	—
Хірішка			5	48
Мăлаіѫ			4	42
Кѫкѫрѫзѫл			6	—

РѪДАКТОР ГЕОРГІЄ БАРІЦ. ЄДІТОР ІОАН ГЪТТ.

bjbv